

**SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY W
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM. HENRYKA SIENKIEWICZA
W MALBORKU**

*„Dobry wychowawca, który nie wtlacza a wyzwala,
nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje,
nie dyktuje a uczy,
nie żąda a zapytuje-
przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil.”
/Janusz Korczak/*

Malbork, wrzesień 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp do Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.....	3
2. Krótka charakterystyka środowiska wychowawczo- profilaktycznego.....	5
3. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.....	7
4. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.....	8
5. Model/ sylwetka/ absolwenta.....	12
6. Cele ogólne programu.....	14
7. Plan działań wychowawczo- profilaktycznych.....	16
9. Oczekiwane efekty.....	31
10. Sposoby ewaluacji.....	33
11. Autorzy.....	

1. Wstęp do Programu Wychowawczo- Profilaktycznego Szkoły.

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikającej z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo- profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo- profilaktycznego,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców, ankiety).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego jest wspieranie dzieci, młodzieży w rozwoju, kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrektor, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Podstawę prawną konstruowania programu wychowawczo- profilaktycznego stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- Ustawa o systemie oświaty;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dn. 10 grudnia 1948 roku;
- Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 roku;
- Deklaracja Praw Dziecka z 1959 roku;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 09. sierpnia 2017 r. w sprawie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;

- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem;
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Rozporządzenie MEN w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19;
- Rozporządzenie MEN z 10. czerwca 2020 r. w sprawie ramowych programów nauczania;
- Zalecenia MEN na rok szkolny 2020/2021
- Statut szkoły

2. Krótka charakterystyka środowiska wychowawczo- profilaktycznego szkoły.

I Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza w Malborku jest publiczną placówką edukacyjną, której organ prowadzący stanowi Starostwo Powiatowe w Malborku. W roku szkolnym 2020/2021 rozpoczęli naukę absolwenci szkół podstawowych- mają przed sobą cztery lata nauki. Uczniowie klas drugich kontynuują naukę w klasach trzyletnich (absolwenci gimnazjów) bądź czteroletnich (absolwenci szkół podstawowych). Łącznie środowisko uczniów stanowi 390 osób.

I Liceum Ogólnokształcące mieści się w budynku przy ulicy 17 Marca 6, którego budowę- w neogotyckiej stylistyce- ukończono w 1874 roku. Na infrastrukturę tegoż składają się: sala gimnastyczna, aula szkolna, biblioteka szkolna, sale lekcyjne- pracownie przedmiotowe, sekretariat

i gabinety dyrekcji szkoły, gabinet pedagoga i psychologa szkolnego, szatnie dla młodzieży, pomieszczenia sanitarne oraz utwardzone boisko do gier zespołowych.

Na terenie szkoły pracuje zespół specjalistów, których nadrzędnym celem jest udzielanie pomocy uczniom oraz kadrze nauczycieli. Są to: psycholog szkolny, pedagog szkolny oraz pielęgniarka szkolna. Osoby te są wspierane przez przedstawicieli następujących instytucji lokalnych tym samym zapewniając wielopłaszczyznową opiekę nad środowiskiem szkolnym. Są to pracownicy:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Malborku, w Sztumie
- Komendy Powiatowej Policji
- Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku
- Sąd Rejonowy w Malborku
- Malborskie Centrum Wolontariatu
- Urząd Miasta w Malborku
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku
- Muzeum Miasta Malbork
- Muzeum Zamkowe w Malborku
- Malborskie Centrum Kultury i Edukacji (MCKiE)
- PTTK w Malborku
- Stowarzyszenie „Makulatura”.

I Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza jest szkołą z bogatą i wieloletnią tradycją. To miejsce, które stwarza warunki do rozwoju osobowości uczniów, ale także ich zainteresowań i pasji. Motywuje do uczestnictwa w zajęciach i aktywnościach dodatkowych, konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

3. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.

Program wychowawczo- profilaktyczny przyjęty w I Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza w Malborku oparty jest na niezbywalnych wartościach ogólnoludzkich, wśród których społeczność szkolna za najważniejsze uznała:

- uczciwość
- szacunek
- rodzina
- tolerancja
- odpowiedzialność
- zdrowie psychiczne i fizyczne
- życie ludzkie
- przyjaźń
- gotowość do niesienia pomocy
- empatia.

4. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.

Program wychowawczo- profilaktyczny został opracowany dla potrzeb uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Malborku. Jego cel stanowi wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, duchowej, intelektualnej, duchowej i społecznej, który będzie wzmacniany i uzupełniany przez działania z zakresu profilaktyki.

W tworzeniu programu brali udział nauczyciele, wychowawcy, uczniowie, pedagog szkolny, psycholog szkolny, rodzice uczniów, pracownicy administracji, Rada Rodziców. Prace i dyskusje wokół programu podejmowane były podczas zebrań Rady Rodziców, kontynuowane podczas zebrań i konsultacji z rodzicami, rad pedagogicznych, zajęć wychowawczych, posiedzeń zespołów klasowych i wychowawczych. W opracowaniu działań profilaktyczno- wychowawczych wzięto pod uwagę lokalizację oraz specyfikę środowiska lokalnego.

Diagnozą objęto uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników niepedagogicznych szkoły. Dokonano jej w oparciu o:

- obserwację zachowań uczniów,
- informacje nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych,
- analizę wyników ankiet dotyczących czynników chroniących i ryzyka przeprowadzonych wśród uczniów ILO,
- analizę wyników ankiet przeprowadzonych wśród rodziców, nauczycieli, wychowawców, absolwentów szkoły,
- analizę sytuacji uczniów po tzw. "zdalnym nauczaniu"
- wywiady i badanie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- badanie i obserwację postaw prozdrowotnych (uzależnienia, aktywność fizyczna),
- obserwację i badanie klimatu w szkole,
- analizę frekwencji na zajęciach lekcyjnych,
- opinię uczniów wyrażanych m.in. przez członków Samorządu Uczniowskiego, absolwentów szkoły,

- analizę działań w zakresie wolontariatu,
- wywiady z nauczycielami i uczniami nt. samorządności i demokratyzacji w szkole,
- analizę sukcesów i porażek wychowawczych szkoły,
- ocenę stwarzanych przez szkołę warunków pracy i wypoczynku,
- wywiady i badanie uzdolnień i aspiracji edukacyjnych uczniów,
- badanie, obserwację i analizę przypadków "trudnych" sytuacji w szkole,
- badanie i analizę znajomości wśród uczniów praw i obowiązków, a także hierarchii wartości,
- analizę frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę,
- sprawozdania i wnioski zespołu wychowawczego oraz klasowych zespołów wychowawczych
- realizację dotychczasowego programu wychowawczo- profilaktycznego i jego ewaluację,
- wyniki nadzoru pedagogicznego.

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów wychowawczo- profilaktycznych:

- słabe więzi wewnątrz grupy klasowej, rówieśniczej,
- niskie kompetencje miękkie (brak umiejętności konstruktywnego rozładowywania stresu, asertywności, organizacji czasu)
- wysoki odsetek osób wyznaje, iż na terenie szkoły przeszkadza im palenie e-papierosów,
- brak kultury osobistej (używanie wulgaryzmów),
- agresja słowna na portalach społecznościowych, grupach komunikacyjnych w Internecie,
- dręczenie, nękanie rówieśników,
- trudno im podjąć decyzję co do wyboru dalszego kierunku kształcenia i obszaru przyszłej pracy,

- niektórzy uczniowie wykazują trudności w sferze funkcjonowania psychospołecznego i emocjonalnego,
- młodzież mało czasu poświęca na aktywność fizyczną poza szkołą.

Diagnoza pozwoliła na wyłonienie następujących czynników chroniących i czynników ryzyka:

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
ZWIĄZANE Z JEDNOSTKĄ	
<ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie wrażeń • lękliwość i agresywność • preferowanie niezależności • niepowodzenia szkolne • niska zaradność życiowa • akceptacja zachowań niewłaściwych • niska samoocena • podatność na wpływy • trudności z nawiązywaniem kontaktów • izolowanie się od grupy 	<ul style="list-style-type: none"> • poczucie sensu życia • zaangażowanie w pozytywne grupy • przekonanie o szkodliwości środków odurzających • wyznawanie uniwersalnych wartości • satysfakcja z osiągnięć szkolnych • umiejętności życiowe • okazja do działań prospołecznych • zdrowe przekonania • jasne standardy zachowań • pozytywny obraz siebie • poczucie własnej tożsamości
ZWIĄZANE Z RODZINĄ	
<ul style="list-style-type: none"> • niestabilne środowisko rodzinne • niska skuteczność rodziców • brak wsparcia od rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowe więzi rodzinne • rodzicielska kontrola zachowania dziecka • zaangażowanie rodziców w życie dzieci

<ul style="list-style-type: none"> • brak dojrzałych więzi w rodzinie, • niekonsekwentna lub nieskuteczna dyscyplina 	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca rodziców ze szkołą • jasne zasady i adekwatne do możliwości oczekiwania wobec dziecka • wzajemne poczucie zaufania
ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ	
<ul style="list-style-type: none"> • zachowania dysfunkcjonalne rówieśników • akceptacja zachowań dysfunkcjonalnych • negatywna presja rówieśnicza 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w grupowych zajęciach pozalekcyjnych • pozytywna aktywność społeczna • pozytywna presja rówieśnicza • wsparcie ze strony grupy preferującej uniwersalne wartości i prawidłowe zasady zachowania
ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ	
<ul style="list-style-type: none"> • niskie osiągnięcia szkolne • słabe więzi ucznia z nauczycielami • zagrażający klimat w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> • osobowe traktowanie uczniów • współpracujący nauczyciele • współdziałanie z rodzicami • jasne zasady zachowania • otwarta komunikacja •
ZWIĄZANE ZE SPOŁECZEŃSTWEM	
<ul style="list-style-type: none"> • dostępność środków odurzających • problemy ekonomiczne i społeczne • pasywność obywatelska słabe więzi międzyludzkie 	<ul style="list-style-type: none"> • prawne ograniczanie dostępu do środków odurzających • brak tolerancji dla zachowań patologicznych • jasne zasady dotyczące zachowania młodzieży • podnoszenie świadomości społecznej

5. Model /sylwetka/ absolwenta.

Zakładamy, że **absolwent I Liceum Ogólnokształcącego w Malborku** w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczego będzie rozwijał się w pięciu podstawowych sferach życia:

W sferze fizycznej:

- dba o bezpieczeństwo swoje i bliskich,
- jest aktywny fizycznie,
- promuje zdrowy styl życia,
- nie ulega nałogom,
- w sposób świadomy korzysta z nowych technologii, znając zagrożenia płynące z ich nadużywania;

W sferze emocjonalnej:

- wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów,
- umie dokonywać właściwych wyborów,
- jest pozytywnie nastawiony do świata i ludzi wokół,
- umie konstruktywnie rozładowywać stres,
- umie postępować w sposób odpowiedzialny,
- stosuje autonomiczną motywację;

W sferze intelektualnej:

- uczy się nowych umiejętności niezbędnych w świecie współczesnym,
- sprawnie posługuje się językami obcymi,
- potrafi się samodoskonalić i zarządzać czasem,
- pogłębia zdobytą wiedzę, udoskonala ją i wykorzystują w praktyce;

W sferze aksjologicznej:

- w swoim postępowaniu dąży do prawdy, uczciwości,
- potrafi analizować i oceniać swoją postawę moralną,
- przyjmuje postawę tolerancji wobec różnic międzyludzkich,
- szanuje indywidualne prawa każdego człowieka,

W sferze społecznej:

- nawiązuje dobre i trwałe relacje międzyludzkie,
- jest odpowiedzialny za środowisko i przyrodę,
- potrafi pracować samodzielnie i w grupie,
- potrafi nawiązywać i utrzymywać trwałe relacje z ludźmi,
- działa bezinteresownie na rzecz innych
- jest zdolny do altruizmu

- szanuje i respektuje zasady ogólnie uznane przez społeczeństwo.

6. Cele ogólne programu wychowawczo- profilaktycznego Szkoły.

Podstawowym celem działań w szkole jest wspieranie ucznia w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia w celu osiągnięcia dojrzałości ucznia w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Szkoła:

- pomaga uczniom w rozwijaniu osobowości, uwzględniając ich indywidualne cechy, podejmuje działania, aby uczniowie znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego we wszystkich wyżej wymienionych wymiarach,
- czuwa nad rozwojem umysłowym ucznia, wspiera ucznia w jego poszukiwaniach prawdy, dobra i piękna. Wskazuje na szacunek do drugiego człowieka oraz uczciwość, jako wartości prowadzące do realizacji wymarzonych celów życiowych,
- uczy lepszego kierowania własnym życiem, poprzez wierność wartościom uniwersalnym oraz rozumienia siebie i świata, poprzez ciągle poszerzanie własnej wiedzy,
- wdraża uczniów do samokształcenia oraz systematyczności i odpowiedzialności,
- uczy odpowiedzialności za siebie i innych, poprzez włączanie uczniów do pracy na rzecz klasy, szkoły i lokalnego środowiska, poprzez udział ucznia w szkolnym samorządzie i różnych formach aktywności pozalekcyjnej,
- uczy szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowania do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształcenia postaw patriotycznych,
- wspiera działania rodziny w zakresie działań opiekuńczo –wychowawczych i profilaktycznych poprzez ujednolicanie systemów wychowawczych oraz przekazywanie wiedzy i psychologicznej rodzicom,

- dba o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne wszystkich członków społeczności szkolnej.

Cele ogólne programu profilaktyczno- wychowawczego I Liceum Ogólnokształcącego:

- rozwijanie aktywności poznawczej ucznia i wychowanka oraz kształtowanie umiejętności efektywnego uczenia się,
- kształcenie umiejętności uczniów w tworzeniu prawidłowych relacji interpersonalnych oraz rozwijanie aktywności społecznej,
- kształcenie postaw prozdrowotnych oraz kreowanie negatywnego stosunku do używek, substancji odurzających i czynności uzależniających,
- kształtowanie postaw dbałości o bezpieczeństwo własne i innych,
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich oraz wychowanie ku wartościom,
- doradztwo zawodowe,
- współpraca z rodzicami, opiekunami prawnymi ucznia/ wychowanka

7. Plan działań wychowawczo- profilaktycznych:

ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI POZNAWCZEJ UCZNIĄ ORAZ KSZTAŁTOWANIE EFEKTYWNEGO UCZENIA SIĘ			
Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Stworzenie uczniom warunków poprawnego i pełnego współuczestnictwa w procesie edukacji.	<p>Zapoznanie uczniów z Regulaminem oceny zachowania.</p> <p>Zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi z poszczególnych przedmiotów.</p> <p>Przedstawienie uczniom konsekwencji wynikających z opuszczania zajęć lekcyjnych oraz korzyści z systematycznego uczęszczania na lekcje.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele przedmiotów</p> <p>wychowawcy/nauczyciele przedmiotów</p>	wrzesień 2020

<p>Rozwijanie pasji i zainteresowań uczniów i wychowanków.</p>	<p>Prowadzenie tematycznych lekcji wychowawczych i spotkań w grupie wychowawczej.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań w ramach pracy na zajęciach pozalekcyjnych oraz w ramach czasu wolnego.</p> <p>Zachęcanie do uczestnictwa w różnorodnych konkursach, zawodach i olimpiadach przedmiotowych.</p> <p>Stwarzanie warunków do prezentacji swoich zainteresowań.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Stwarzanie równych szans dla wszystkich uczniów</p>	<p>Objęcie pomocą uczniów posiadających opinię lub orzeczenie Poradni Psychologiczno –Pedagogicznej.</p> <p>Wspomaganie rozwoju ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi poprzez organizowanie adekwatnych form pomocy.</p>	<p>wychowawcy/ pedagog szkolny/ nauczyciele/psycholog szkolny</p> <p>wychowawcy/pedagog szkolny/ nauczyciele przedmiotów/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

<p>Wdrażanie do samokształcenia</p>	<p>Kształtowanie wewnętrznej motywacji do nauki i gotowość do systematycznego poszerzania wiedzy.</p> <p>Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym wykorzystywanie internetowych platform edukacyjnych.</p> <p>Wykorzystywanie zasobów bibliotecznych.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny/ nauczyciele przedmiotów/psycholog szkolny</p> <p>nauczyciele przedmiotów/nauczyciele bibliotekarz</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Zwiększenie skuteczności uczenia się poprzez poznawanie technik i metod ułatwiających przyswajanie wiedzy.</p>	<p>Pogadanki tematyczne na godzinach wychowawczych i zajęciach podnoszących umiejętność uczenia się.</p> <p>Praca w grupach koleżeńskich.</p>	<p>wychowawcy/psycholog szkolny/nauczyciele przedmiotów</p> <p>wychowawcy/nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Podnoszenie motywacji do zdobywania wiedzy</p>	<p>Ukierunkowanie zainteresowań, wskazanie możliwości zawodowych.</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu zwiększenie motywacji do nauki, pomoc w trudnej sytuacji, kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny/nauczyciel-doradca zawodowy</p> <p>pedagog szkolny/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

<p>Stosowanie metod redukcji stresu i napięć emocjonalnych w celu zwiększenia efektywności uczenia się.</p>	<p>Rozmowy tematyczne na godzinach wychowawczych i warsztatach.</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami nt. sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, sytuacjami traumatycznymi, wzmacnianie poczucia własnej wartości.</p>	<p>wychowawcy/psycholog szkolny</p> <p>psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Wdrażanie do uczestnictwa w różnych formach życia kulturalnego.</p>	<p>Udział uczniów w przedstawieniach teatralnych, projekcjach filmowych.</p>	<p>wychowawcy/nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród młodzieży.</p>	<p>Wyrobienie nawyków czytania. Polecanie odpowiedniej literatury.</p> <p>Zajęcia w ramach zajęć dodatkowych z języka polskiego.</p> <p>Stworzenie kącika czytelniczego w szkole. Konkurs czytelniczy.</p>	<p>Nauczyciele języka polskiego oraz nauczyciele przedmiotów/nauczyciel-bibliotekarz</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W TWORZENIU PRAWIDŁOWYCH RELACJI INTERPERSONALNYCH ORAZ ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.			
Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwijanie zaangażowania w różne formy aktywności.	Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach, turniejach wiedzy i kołach zainteresowań.	wychowawcy/nauczyciele/przedmiotów/pedagogo szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021
Rozwijanie zainteresowania ekologią oraz umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska	Lekcje o tematyce ekologii, pogadanki i warsztaty na lekcjach wychowawczych, konkursy tematyczne, udział w akcjach proekologicznych	Nauczyciele biologii/wychowawcy	Cały rok szkolny 2020/2021
Budowanie poprawnych relacji interpersonalnych.	Lekcje wychowawcze dostarczające wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowej komunikacji interpersonalnej. Trening umiejętności interpersonalnych (warsztaty, konsultacje). Współpraca całego środowiska szkolnego z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny pedagog szkolny/psycholog szkolny psycholog szkolny/pedagog szkolny/wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021

<p>Wspieranie prawidłowego rozwoju sfery emocjonalnej.</p>	<p>Rozmowy na godzinach wychowawczych nt. rozpoznawania, nazywania oraz znaczenia uczuć w naszym życiu. Zajęcia warsztatowe nt. konstruktywnego wyrażania uczuć, sposobów radzenia sobie z uczuciami.</p> <p>Indywidualne rozmowy wspierające, rozwijające i korygujące rozwój emocjonalny ucznia.</p>	<p>wychowawcy/psycholog szkolny</p> <p>psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>Tematyczne lekcje wychowawcze i warsztatowe zajęcia dostarczające uczniom umiejętności w zakresie stosowania metod negocjacji i mediacji.</p> <p>Bieżące rozwiązywanie sytuacji kryzysowych (diagnoza problemu, organizowanie pomocy, wsparcie w wychodzeniu z sytuacji kryzysowej).</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny</p> <p>pedagog szkolny/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Zapobieganie przyzwalaniu na zachowania nieakceptowane społecznie.</p>	<p>Dyskusje na godzinach wychowawczych na temat norm i zasad funkcjonowania społecznego.</p> <p>Spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich za czyny karalne.</p> <p>Indywidualne rozmowy z uczniami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym lub łamiącymi zasady i normy społeczne.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

<p>Kształtowanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie z agresją i przemocą.</p>	<p>Rozmowy na godzinach wychowawczych nt. radzenia sobie z przeżywanymi napięciami emocjonalnymi, uświadomienia własnych trudności oraz określenia środków zaradczych.</p> <p>Indywidualne spotkania dotyczące korekcji zaburzeń zachowania i modelowania prawidłowych wzorców zachowania.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości.</p>	<p>Zajęcia psychoedukacyjne dostarczające uczniom informacji zwrotnych na temat ich własnych postaw, słabych i mocnych stron.</p>	<p>Wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Uczenie współdziałania w grupie rówieśniczej z nastawieniem na szacunek dla różnic między ludźmi.</p>	<p>Zajęcia warsztatowe dla kl. I: integracja, budowanie zespołu klasowego.</p> <p>Spotkania integrujące zespoły klasowe- Dni Integracyjne klas pierwszych</p> <p>Prace w zespołach zadaniowych. Wspólny udział klas w wycieczkach szkolnych.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy/nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

Kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji	Pogadanki i dyskusje na lekcjach wychowawczych dotyczące przezwyciężania stereotypów i uprzedzeń w stosunku do innych ludzi.	Wychowawcy/pedagog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021
Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji.	<p>Prowadzenie działań wolontarystycznych na terenie szkoły</p> <p>Udział w lokalnych i ogólnopolskich akcjach wolontarystycznych.</p>	Pedagog szkolny/wychowawcy	Cały rok szkolny 2020/2021
Umiejętność dzielenia się efektami własnej pracy.	<p>Samopomoc uczniowska realizowana na poziomie klasy.</p> <p>Prezentacja efektów pracy klas na zewnątrz (gabloty, przygotowanie apeli szkolnych, konkursy, działania w środowisku lokalnym).</p> <p>Indywidualizacja procesu kształcenia (zajęcia wyrównawcze, przygotowywanie do konkursów, olimpiad przedmiotowych).</p>	Nauczyciele przedmiotów/wychowawcy	Cały rok szkolny 2020/2021

**KSZTAŁCENIE POSTAW PROZDROWOTNYCH ORAZ KREOWANIE NEGATYWNEGO SPOSOBU DO UŻYWKÓW,
SUBSTANCJI ODURZAJĄCYCH I CZYNNOŚCI UZALEŻNIAJĄCYCH.**

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Promowanie idei zdrowego stylu życia.	<p>Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce zdrowego odżywiania oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozmowy i dyskusje na lekcjach edukacji zdrowotnej i edukacji dla bezpieczeństwa dotyczące postaw prozdrowotnych.</p>	<p>Wychowawcy/pedagog szkolny/pielęgniarka szkolna</p> <p>nauczyciele przedmiotów</p>	Cały rok szkolny 2020/2021
Wyrabianie nawyków właściwego spędzania czasu wolnego.	<p>Zajęcia tematyczne na lekcjach wychowawczych.</p> <p>Spotkania indywidualne, grupowe z psychologiem, nt. zarządzania czasem wolnym.</p> <p>Zajęcia sportowe –pozalekcyjne.</p> <p>Udział uczniów w szkolnych i międzyszkolnych zawodach sportowych.</p>	<p>wychowawcy/pedagog szkolny</p> <p>psycholog szkolny</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego</p>	Cały rok szkolny 2020/2021

<p>Zapoznanie z zasadami higieny osobistej i zdrowego żywienia.</p>	<p>Rozmowy na lekcjach nt. przestrzeganie " higieny dnia" uczniów.</p> <p>Dyskusje na lekcjach nt. objawów, przyczyn, skutków oraz metod zapobiegania chorobom.</p> <p>Dni Profilaktyki. Spotkania z psychodietetykiem, A. Jankowiczem.</p> <p>Konkurs o tematyce prozdrowotnej i profilaktyce uzależnień.</p>	<p>wychowawcy/pielęgniarka szkolna/pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożenia zdrowia fizycznego i psychicznego</p>	<p>Zajęcia tematyczne na lekcjach wychowawczych.</p> <p>Spotkania indywidualne, grupowe z psychologiem nt. przeciwdziałania chorobom psychosomatycznym oraz psychicznym.</p> <p>Dni Profilaktyki- zaburzenia osobowości, depresja.</p>	<p>wychowawcy/pielęgniarka szkolna/psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>
<p>Podjęcie działań dla ochrony i poszanowania zdrowia własnego innych.</p>	<p>Rozmowy na godzinach wychowawczych dotyczące wpływu używek i substancji odurzających na życie i zdrowie młodego człowieka.</p> <p>Zajęcia warsztatowe z psychologiem nt. wpływu uzależnienia na funkcjonowanie psychospołeczne i emocjonalne młodego człowieka.</p> <p>Organizowanie spotkań ze specjalistami z CPTiU, PPP.</p>	<p>wychowawcy/pielęgniarka szkolna/pedagog szkolny</p> <p>psycholog szkolny</p> <p>pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny 2020/2021</p>

	Indywidualne spotkania z psychologiem.	psycholog szkolny	
Kształtowanie i doskonalenie umiejętności konstruktywnego odmawiania.	Lekcje wychowawcze dotyczące asertywności. Spotkania z psychologiem w celu kształtowania postawy asertywności, nabywania umiejętności odpierania presji.	wychowawcy/psycholog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021
Propagowanie wiedzy o uzależnieniach na różnych zajęciach dydaktycznych.	Wykorzystanie treści programowych z: chemii, biologii, edukacji dla bezpieczeństwa, fizyki, informatyki i wychowania fizycznego do edukacji profilaktycznej przeciwko uzależnieniom. Realizacja treści programowych z przedmiotów humanistycznych w kontekście przyjętych celów wychowawczych.	Nauczyciele przedmiotów/pedagog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021
Nawiązanie współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc dla młodzieży.	Współpraca z Policją, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, CPTiU, MOPS, Sąd Rodzinny. Prezentowanie materiałów informacyjnych „Gdzie szukać pomocy” (lista instytucji z adresami telefonami, do których można indywidualnie zwrócić się o pomoc).	Pedagog szkolny/psycholog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021

<p>Ukazywanie negatywnego wpływu reklam i środków masowego przekazu na zachowania młodych ludzi – ortoreksja, bigoreksja, anoreksja, bulimia.</p>	<p>Wykorzystanie treści programowych z biologii.</p> <p>Zajęcia psychoedukacyjne i spotkania indywidualne z psychologiem</p>	<p>Nauczyciel biologii/psycholog szkolny</p>	
<p>KSZTAŁTOWANIE POSTAW DBAŁOŚCI O BEZPIECZEŃSTWO WŁASNE I INNYCH</p>			
Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>Uświadomienie skutków zdrowotnych niebezpiecznych i brawurowych zachowań na lekcjach, przerwach oraz w szatni.</p>	<p>Zapoznanie z regulaminami obowiązującymi na terenie szkoły</p> <p>Przedstawienie uczniom konsekwencji dotyczących zagrożenia zdrowia lub życia własnego bądź innych.</p> <p>Wyciąganie konsekwencji za łamanie regulaminów obowiązujących w szkole.</p> <p>Sporządzanie kontraktów z uczniami łamiącymi zasady i normy obowiązujące w szkole.</p> <p>Spotkania z przedstawicielami policji, straży pożarnej i ratownictwa medycznego, Sądu Rejonowego.</p>	<p>Wychowawcy klas/pedagog szkolny</p>	<p>Wrzesień 2020</p> <p>cały rok szkolny 2020/2021</p>

Stosowanie na zajęciach przepisów BHP.	Zapoznanie z zasadami BHP na wszystkich przedmiotach z szczególnym uwzględnieniem: chemii, fizyki, EDB, wychowania fizycznego, godziny z wychowawcą i biologii.	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Wrzesień 2020
Monitorowanie zachowania uczniów i wychowanków.	Dyżury nauczycieli i innych pracowników szkoły podczas przerw na korytarzu i w szatni. Obserwacja zachowania uczniów podczas zajęć.	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Stosowanie działań zapobiegających panice w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa	Zapoznanie z planem ewakuacji szkoły oraz sposobem zachowania się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Ekspozowanie w widocznym miejscu telefonów alarmowych, gaśnic, znaków ewakuacyjnych.	wychowawcy/nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa	Wrzesień 2020 Cały rok szkolny 2020/2021
Uczenie sposobów reagowania na cyberprzemoc.	Kształtowanie umiejętności reagowania w sytuacji zachowań przemocowych w sieci oraz zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu podczas lekcji wychowawczych, spotkań z psychologiem i pedagogiem. Upowszechnienie wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z Internetu oraz zapoznanie ze stroną prawną korzystania z sieci podczas lekcji informatyki. Zapoznanie ze stroną prawną korzystania z Internetu podczas Dni Prawnych, spotkania z przedstawicielami Policji.	wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny nauczyciele informatyki wychowawcy/pedagog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH I OBYWATELSKICH ORAZ WYCHOWANIE KU WARTOŚCIOM

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej.	<p>Organizowanie uroczystości szkolnych z okazji ważnych rocznic narodowych z tzw. ceremoniałem szkolnym /podniosły nastrój.</p> <p>Upowszechnianie wiedzy o ojczyźnie, narodzie, jego historii i perspektywach rozwoju.</p> <p>Opieka nad miejscami pamięci.</p> <p>Organizowanie wycieczek w miejsca pamięci i kultury narodowe.</p>	Wychowawcy klas/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Rozwijanie poczucia tożsamości językowej.	<p>Kształtowanie szacunku do języka tj. troski o jego kulturę i czystość.</p> <p>Kształcenie sprawności językowej tj. przysposobienie uczniów do poprawnego posługiwania się językiem w mowie i piśmie</p>	Wychowawcy klas/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021

Wyrabianie nawyków kulturalnego zachowania się.	<p>Kształtowanie właściwej postawy ucznia podczas uroczystości szkolnych i pozaszkolnych (właściwy strój).</p> <p>Upowszechnianie nawyków kulturalnego zachowania się w szkole i poza szkołą.</p> <p>Przypomnienie zasad etykiety.</p>	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Rozwijanie wrażliwości na piękno otaczającego świata i odpowiedzialności za stan środowiska	<p>Dbanie o estetykę otoczenia</p> <p>Kształtowanie postaw odpowiedzialności za środowisko naturalne.</p> <p>Akcje wolontarystyczne związane z dbałością o środowisko.</p>	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Modelowanie postawy uwrażliwionej na potrzeby innych ludzi (empatia).	Organizowanie i wspieranie wolontariatu -działania ukierunkowane na rzecz instytucji zewnętrznych oraz uczniów naszej szkoły (akcje charytatywne).	Wychowawcy/ Pedagog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021
Zapoznanie z treścią Konstytucji RP, Deklaracji Praw Człowieka, Deklaracji o Prawach Dziecka	Realizacja na godzinach wychowawczych i lekcjach wiedzy o społeczeństwie	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021

Przybliżenie praw i powinności obywatelskich.	Realizacja na lekcjach Wiedzy o Społeczeństwie. Wybory do Samorządu Uczniowskiego.	wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021 wrzesień 2020
Budzenie szacunku dla rodziców, ludzi potrzebujących pomocy, odpowiedzialne dzielenie obowiązków życia rodzinnego, zawodowego i społecznego.	Rozmowa i dyskusja na godzinach wychowawczych.	wychowawcy	Cały rok szkolny 2020/2021
Przekazywanie rzetelnej wiedzy o otaczającym nas świecie, społeczeństwie i kulturze.	Realizacja programu nauczania z historii, WOS, geografii, podstaw przedsiębiorczości.	Nauczyciele przedmiotów: historii, WOS, geografii, podstaw przedsiębiorczości	Cały rok szkolny 2020/2021
Wprowadzanie ucznia w skomplikowany świat współczesnej ekonomii, polityki i kultury w odniesieniu do kraju jak i całego świata.	Realizacja programu nauczania z podstaw przedsiębiorczości.	Nauczyciel przedmiotu: podstawy przedsiębiorczości	Cały rok szkolny 2020/2021

DORADZTWO ZAWODOWE			
Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, zawodowej	Lekcje wychowawcze -doradztwo edukacyjno-zawodowe. Lekcje przedmiotowe (język polski, języki obce, podstawy przedsiębiorczości), wychowawcze rozwijające umiejętności niezbędne do wejścia na rynek pracy (autoprezentacja, rozmowa, dokumenty kwalifikacyjne).	Wychowawcy,doradca zawodowy,nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.	Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w tym zakresie. Organizowanie spotkań ze studentami uczelni wyższych. Wycieczki przedmiotowe.	doradca zawodowy/ wychowawcy/nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny 2020/2021
Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom (prawnym opiekunom).	Uświadomienie rodzicom ich wpływu na decyzje edukacyjno-zawodowe ich dzieci -rodzic jako pierwszy doradca zawodowy dziecka. Badanie predyspozycji indywidualnych –pomoc w wyborze szkoły i zawodu.	Wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny	Cały rok szkolny 2020/2021

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI/ OPIEKUNAMI UCZNIÓW			
Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Zachęcanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły	<p>Udział rodziców w strukturach szkoły –Rada Rodziców.</p> <p>Angażowanie rodziców w życie klasy i szkoły, współorganizowanie różnego rodzaju imprezy i uroczystości (np. studniówka).</p>	Wychowawcy	Cały rok szkolny 2020/2021
Zapewnienie prawidłowego przepływu informacji na linii szkoła-rodzice, rodzice-szkoła.	<p>Informowanie rodziców o terminach planowanych zebrań i konsultacji.</p> <p>Umożliwienie indywidualnego kontaktu (osobistego, telefonicznego, elektronicznego) z wychowawcą, nauczycielami (dyżury).</p> <p>Organizowanie szkoleń dla rodziców (pedagogizacja). Informowanie rodziców o działaniach podejmowanych przez szkołę.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>wychowawcy/pedagog szkolny/psycholog szkolny/nauczyciele przedmiotów</p> <p>wychowawcy/ pedagog szkolny</p>	Cały rok szkolny 2020/2021

9. Oczekiwane efekty

Uczniowie mają wiedzę o:

- efektywnych sposobach uczenia się i organizowania czasu
- bezpośrednich i odległych skutkach zdrowotnych, psychicznych, prawnych i społecznych zażywania środków psychoaktywnych oraz uzależnień od nich,
- formach i placówkach udzielających pomocy młodzieży w różnych sytuacjach kryzysowych i trudnych, w przypadku uzależnień, niedostatku, przemocy,
- prawach ucznia i człowieka,
- alternatywnych sposobach spędzania wolnego czasu, redukcji napięć, radzenia sobie ze stresem w sytuacjach trudnych,
- aktach prawnych regulujących życie szkoły oraz życie w społeczeństwie.

Uczeń:

- prezentuje zachowania asertywne wobec presji używania środków odurzających,
- nie używa środków odurzających,
- działa bezpiecznie,

- pozostaje w bezpiecznych relacjach z rówieśnikami, zachowując wolność od środków odurzających, prezentuje negatywną postawę wobec używania środków odurzających,
- ma poczucie poczucia własnej wartości i wie, jak pracować nad jej podnoszeniem,
- posiada motywację do pokonywania trudności,
- zna zasady dobrej komunikacji,
- potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje,
- rozumie, czym jest stres i wie, jak sobie z nim radzić,
- zna sposoby rozwiązywania konfliktów,
- rozumie istotę zachowań asertywnych,
- działa na rzecz innych osób – Szkolne Koło Wolontariatu,
- z zaangażowaniem udziela pomocy koleżeńskiej,
- uczestniczy w formach aktywności wykluczających używanie środków odurzających.
- pełni funkcje społeczne w szkole,
- osiąga wyniki w nauce adekwatne do swoich możliwości,
- podejmuje wyzwania edukacyjne startując w turniejach, olimpiadach, konkursach
- uczestniczy w zajęciach sportowych i innych zajęciach pozalekcyjnych,
- przestrzega zapisów Statutu I Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza w Malborku.

10. Ewaluacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego

Program wychowawczo –profilaktyczny naszej szkoły jest dokumentem otwartym, który w trakcie realizacji i nabierania doświadczeń na pewno będzie podlegał ewaluacji. Zakładamy, że w zależności - **przede wszystkim- od sytuacji epidemiologicznej**, wychowawczej i potrzeb uczniów zmianom ulegać będą treści wychowawczo –profilaktyczne i formy zajęć pozalekcyjnych, a znaczące wydarzenia w życiu szkoły wzbogacą się o nowe propozycje jak również wzbogaceni ulegnie ceremoniał szkoły.

Program Wychowawczo -Profilaktyczny na bieżąco będzie uzupełniany propozycjami, które zyskują akceptację uczniów, rodziców i nauczycieli z uwzględnieniem priorytetów MEN.

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione w czasie zebrań z rodzicami i na posiedzeniach Rady Pedagogicznej w postaci Aneksów do Programu Wychowawczo –Profilaktycznego.

